Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON

KANTONALNI SUD U TUZLI
BROJ: 32 0 P 450327 26 Gž 2
Tuzla, 13.04.2026. godine

Kantonalni sud u Tuzli, u vijeću sastavljenom od sudija Alme Mujčinović, kao predsjednika vijeća, mr.sci. Emine Brkić i Senade Uzunić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice N.S., kćeri Š. iz …, O.Č., koju zastupa punomoćnik Mirsad Islamović, advokat iz Brčko Distrikta BiH, protiv tužene Mjesna zajednica Velino Selo, Velino Selo bb, koju zastupa predsjednik MZ, S.Š., uz učešće umješača na strani tužene Zajedničko pravobranilaštvo za Općine Čelić i Doboj Istok, ul. Trg Alije Izetbegovića br. 1, Klokotnica, koju zastupa općinski pravobranilac Lejla Ragibović Hadžić i Pravobranilaštvo BiH, ul. Džemala Bijedića br. 39, Grad Sarajevo, zastupan po pomoćniku pravobranioca Tea Mrnjavac Brkić, radi utvrđenja prava vlasništva, v.sp. 32.000,00 KM, odlučujući o žalbi Pravobranilaštva BiH, kao umješača na strani tuženog izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Tuzli broj: 32 0 P 450327 25 P 2 od 06.11.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 13.04.2026. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba se odbija i prvostepena presuda, sadržana u stavu I izreke, kao i u odbijajućem dijelu odluke o troškovima parničnog postupka umješača na strani tuženog – Pravobranilaštva BiH u iznosu od 3.408,00 KM, sadržane u dijelu stava II izreke potvrđuje,

dok se povodom žalbe umješača prvostepena presuda u dijelu kojim je odbijen njegov zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 720,00 KM (dio stava II izreke) ukida i zahtjev umješača za naknadu troškova postupka u tom dijelu odbacuje.

Odbija se zahtjev umješača na strani tuženog – Pravobranilaštva BiH za naknadu troškova žalbenog postupka.

O b r a z l o ž e nj e

Stavom I izreke prvostepene presude utvrđeno je da je tužiteljica vlasnik i posjednik zemljišta u površini od 8537 m2 od dijela k.č. broj 314 „…“ pašnjak 2. klase u površini od 42122 m2 upisana u KKU 93 KO …, što po zemljišno knjižnom stanju odgovara k.č. broj 314 „…“ pašnjak 2. klase, u površini 42122 m2 upisana u KKU 93 KO …, pa je tuženi dužan trpjeti da se izvrši cijepanje označenog zemljišta i upis tužiteljice u zemljišnim knjigama i katastarskoj evidenciji na dijelu k.č. broj 314 KO … sve kako je prikazano na skici lica mjesta vještaka geodetske struke koja je sastavni dio ove presude te da se obaveže tuženi da tužiteljici naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.974,20 KM,a sve u roku od 30 dana od dana prijema prepisa presude, dok se preko dosuđenog iznosa 1.974,20 KM do

potraživnog iznosa 3.948,40 KM na ime troškova postupka, zahtjev tužiteljice odbijen je kao neosnovan.

Stavom II izreke zahtjev umješača Pravobranilaštva BiH kojim potražuje troškove postupka u iznosu od 4.128,00 KM, odbijen je u cijelosti kao neosnovan.

Protiv navedene presude žali se Pravobranilaštvo BiH, kao umješač na strani tužene, iz svih razloga propisanih odredbom člana 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 – u daljem tekstu: ZPP), sa prijedlogom da se žalba uvaži, pobijana presuda preinači, na način da se tužbeni zahtjev tužiteljice odbije kao neosnovan ili da se pobijana presuda ukine i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno suđenje, uz obavezu tužiteljice da umješaću nadoknadi troškove sastava žalbe u iznosu od 2.016,00 KM.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Žalba je djelimično osnovana.

Predmet spora u ovoj fazi postupka čini zahtjev za utvrđenje, da je tužiteljica vlasnik i posjednik zemljišta u površini od 8537 m2, kao dijela nekretnine k.č. broj 314 „...“, pašnjak 2. klase čija površina iznosi 42122 m2, upisane u KKU broj 93 KO ..., kojoj po zemljišnoknjižnom stanju odgovara k.č. broj 314 „...“, pašnjak 2. klase površine 42122 m2, koja je upisanu u zk.ul. broj 93 KO ..., te da je slijedom toga tuženi dužan trpjeti da se izvrši cijepanje označene nekretnine i upis tužiteljice u zemljišnoj knjizi i katastarskoj evidenciji na dijelu predmetne k.č. broj 314 KO ..., a sve na način kako je to prikazano na skici lica mjesta vještaka geodetske struke koja će činiti sastavni dio presude suda.

Ovakav zahtjev tužiteljica je zasnivala na činjeničnoj tvrdnji, da predmetna nekretnina k.č. broj 314 KO ..., po starom premjeru odgovara nekretninama koje su bile označene kao k.č. broj 226 „...“ u površini od 2510 m2, k.č. broj 228/4 „...“, njiva površine 800 m2 i k.č. broj 228/5 „...“ ostalo neplodno zemljište površine 5230, a koje su bile upisane u zk.ul. broj 44 KO ... kao suvlasništvo, između ostalih fizičkih lica i njenog oca Š.L.1 sa dijelom od 1/16, da joj je nakon očeve smrti ugovorom o poklonu od 24.02.1983. godine, koji je ovjeren pod brojem Ov. 241/83 majka poklonila navedene tri nekretnine, na osnovu kojeg ugovora se i upisala u katastar nekretnina, da je u vrijeme, kada je za KO ... vršeno izlaganja podataka o nekretninama na javni uvid tužiteljica živjela i radila u ... i da nije imala nikakvog saznanja o tom postupku, da je nakon provedenog postupka izlaganja rješenjem Komisije za izlaganje na javni uvid podataka o nekretninama i utvrđivanju prava na nekretninama broj: Dn 08-034-951-206/91 (u daljem tekstu: Komisija) tužena upisana kao posjednik i vlasnik na novoformiranoj nekretnini k.č. broj 314 „...“, pašnjak 2. klase u površini od 42122 m2, da je navedeni upis rezultat povrede Zakona o premjeru i katastru nekretnina, obzirom da je prije stupanja na snagu novog katastarskog operata i zemljišne knjige, na nekretninama koje su ušle u sastav predmetne, kao posjednik bila upisana tužiteljica, a prije toga njeni prednici, koji su u zemljišnoj knjizi bili upisani i kao suvlasnici, dok tužena na istim nekretninama nikada nije bila upisana, ni kao posjedni, ni kao vlasnik i da je tužiteljica lično, kao i putem pravnih prednika, oduvijek bila u posjedu spornog dijela predmetne nekretnine, a u čijem posjedu se nalazi i sada.

Tužena nije sporila činjenične tvrdnje, da je u zk.ul. broj 44 KO … otac tužiteljice bio upisan kao suvlasnik na nekretninama k.č. broj 228/4 i k.č. broj 228/5, s tim da je osporavanje osnovanosti tužbenog zahtjeva zasnivala na tvrdnji, da otac tužiteljice nije bio upisan na nekretnini k.č. broj 226, jer da je to vidljivo iz navedenog zk. uloška, da ugovor o poklonu na koji se tužiteljica poziva ne može biti valjan pravni osnov za sticanje prava vlasništva na nekretninama, koje su po starom premjeru bile označene kao k.č. broj 226, 228/4 i 228/5, jer majka tužiteljice H.L. nije bila upisana na istim, tako da ni na tužiteljicu nije mogla prenijeti više prava nego što ih je i sama imala, da to proizilazi iz sadržine Pl. broj 115/02 KO … koji se navodi u ugovoru o poklonu, obzirom da iz istog slijedi da je kao posjednik u navedenom posjedovnom listu upisan K.L., da je postupak uspostave novog katastarskog operata proveden u svemu u skladu sa Pravilnikom o izlaganju na javni uvid podataka premjera i katastarskog klasiranja zemljišta i određivanja upisa prava na nekretninama (u daljem tekstu: Pravilnik), da je uspostavljeni katastar stavljen u službenu upotrebu 02.06.2003. godine, tako da je krajnji rok za osporavanje upisa istekao sa 02.06.2006. godine, te da se u posjedu predmetne nekretnine nalazi tužena, a ne tužiteljica.

Osporavanje osnovanosti tužbenog zahtjeva umješači na strani tužene su zasnivali na tvrdnji, da se u konkretnom slučaju radi o nekretninama u državnom vlasništvu koje u naravi čine šumu i poljoprivredno zemljište, da iz tog razloga ne mogu biti predmet raspolaganja i sticanja, jer da je to suprotno odluci Ustavnog suda BiH broj U 4/21 od 23.09.2021. godine i Zakonu o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom, ujedno ističući prigovor nedostatka aktivne legitimacije, jer da tužiteljica nije upisana kao vlasnik na parceli, da je ista nesavjesna temeljem tvrdnje, da su tužiteljica kao i njeni pravni prednici uzurpirali šumsko zemljište u državnom vlasništvu.

Iz sadržaja dokazne građe proizilazi:

- da je između tužiteljice, kao poklonoprimca i njene majke H.L., kao poklonodavca, 24.02.1983. godine zaključen ugovor o poklonu, koji je ovjeren kod Sreskog suda u Loparama pod brojem: Ov. 241/83 od 30.03.1983. godine i da su predmetom poklona bile nekretnine: k.č. broj 226 „…“ šuma površine 2510 m2, k.č. broj 228/4 „…“ njiva površine 800 m2 i k.č. broj 228/5 „…“ ostalo neplodno površine 5230 m2 koje su upisane u Pl. broj 115/02 KO …;
- da se tužiteljica na osnovu ovog ugovora, na navedenim nekretnina u Pl. broj 276 KO … (tada općine L.) uknjižila kao isključivi posjednik;
- da prema identifikaciji podataka Službe za urbanizam, stambeno komunalne, imovinsko pravne i geodetske poslove Općine Čelić proizilazi, da su predmetnoj nekretnini k.č. broj 314 KO …, po starom premjeru odgovarale nekretnine k.č. broj: 226, 228/4 i 228/5 KO …;
- da je prilikom izrade novog katastra za područje Općine Čelić, sačinjen zapisnik Komisije od 05.04.1991. godine iz kojeg proizilazi, da je izlaganju podataka o nekretninama na javni uvid, koji je obavljen dana 05.04.1991. godine, od stranaka bio prisutan samo općinski javni pravobranilac koji je izjavio, da se slaže sa upisanim stanjem nekretnina u Pl. broj 206 KO …, da je predložio da se Općina Lopare upiše kao nosilac prava raspolaganja dobrom u općoj upotrebi – groblju, da je isto upisano u zk.ul. broj 308 KO … na ime društvenog vlasništva, a Mjesna zajednica Velino Selo kao nosilac prava upravljanja dobrom u općoj upotrebi - groblju sa dijelom 1/1, tako da je Komisija na osnovu izjave općinskog javnog pravobranioca i uvida u zk.ul. broj 308 KO … utvrdila, da je Općina Lopare nosilac prava raspolaganja dobrom u općoj upotrebi – groblju sa dijelom 1/1, a da je Mjesna

zajednica Velino Selo nosilac prava upravljanja dobrom u općoj upotrebi – groblja sa dijelom od 1/1;

- da je slijedom toga Komisija donijela i rješenje Dn broj: 08-034-951-206/91 od 05.04.1991. godine kojim je utvrđeno: pod tačkom A. izreke - da sadržaj nekretnina u popisnom listu broj 206 KO … čine zemljišta koja su označena brojevima katastarskih parcela kao: 55, 313, 314, 558, 778, 779, 934, 1118, 1125, 1126, 483, 623, 981, 695, 696, 697 i 698, na kojima nema objekata, pod tačkom B. - da je na navedenim nekretninama utvrđena društvena svojina sa pravom raspolaganja u korist općine Čelić sa dijelom 1/1 i pravom upravljanja dobrom u općoj upotrebi – groblju u korist Mjesne zajednice Velino Selo sa dijelom od 1/1, pod tačkom C. - da na nekretninama nema ograničenja u vezi sa raspolaganjem nekretninama, pod tačkom D. - da će se u katastru nekretnina izvršiti upis podataka o nekretninama i nosiocima prava na nekretninama i da je pod tačkom E. – konstatovano da je popisni list za zemljište broj 206 KO … sastavni dio ovog rješenja;

- da prema nalazu i mišljenju vještaka geodetske struke od 01.08.2024. godine, sačinjenog na osnovu uvida u arhivu kretanja posjeda i vlasništva i uvida na licu mjesta proizilazi, da se radi o nekretninama koje su po novom premjeru označe kao k.č. broj 313 „…“ šuma 6. klase u površini od 3439 m2 i k.č. broj 314/1 zv. … „ pašnjak 2. klase u površini od 10761 m2, a koja (k.č. broj 314/1) će nastati cijepanjem k.č. broj 314 koje su upisane u KKU broj 93 KO … kao posjed Mjesne zajednice sa dijelom 1/1; da je do stupanja na snagu novog premjera 2002. godine važio stari austro-ugarski premjer (katastar zemljišta), da iz podataka istog proizilazi da se radi o nekretninama austro-ugarskog premjera označenim kao: k.č. broj 226 „…“ površine 2510 m2 i k.č. broj 228/1 „…“ oranica u površini od 11630 m2 i da su iste bile upisane u Pl. broj 193 KO … kao posjed Š.L.1, sina M. iz … (oca tužiteljice), da taj upis datira od 1947. godine kada je i formirana prva evidencija o zemljištu tj. kada je formiran katastar zemljišta za KO …, da je takav upis trajao do 1984. godine kada je majka tužiteljice, a supruga Š.L.1 navedene parcele starog premjera poklonila tužiteljici, kao svojoj kćeri (koja se u to vrijeme prezivala L.), na osnovu kojeg se tužiteljica spiskom promjena broj 4/84 KO … upisuje kao posjednik na nekretninama k.č. broj 226 i 228/1; da se od 1984. godine, za područje KO … vrši avio-snimanje zemljišta gdje se uspostavlja nova evidencija u pogledu broja parcela, kulture, klase, površine i posjeda, onako kako su posjednici na licu mjesta obilježili svoj posjed, da s obzirom da tužiteljica nije pravilno i vidno obilježila svoje nekretnine, da iste nisu ni evidentirane kao posebne parcele, tako da su prilikom dešifrovanja sporne parcele spojene sa susjednom parcelom kada Komisija utvrđuje pravo vlasništva i posjeda na parcelama k.č. broj 313 i 314 KO … u korist Mjesne zajednice Velino Selo kao posjednika i vlasnika sa dijelom od 1/1, a koji upis traje od 2002. godine; da iz zemljišne knjige proizilazi, da se radi o nekretninama starog austro-ugarskog premjera koje su označene kao k.č. broj 226 „…“ šuma površine 2510 m2, k.č. broj 228/4 „…“ oranica površine 800 m2 i k.č. broj 228/5 „…“ kamenjak površine 5230 m2 koje su bile upisane u zk.ul. broj 44 KO … (između ostalih članova porodice L.) kao suvlasništvo i Š.L.1 sa dijelom od 1/16;

- da iz dopunskog nalaza i mišljenja istog vještaka od 21.10.2024. godine i usmenog pojašnjenja na glavnoj raspravi slijedi, da je u nalazu i mišljenju napravio previd, da predmet spora nije površina od 8540 m2, nego površina od 8537 m2, da je na osnovu izdvajanja nekretnine, formiranja oblika, položaja i površine koju tužiteljica drži u posjedu, te uporedbe sa starim austro-ugarskim planom proizilazi da se radi o dijelu parcele k.č. broj 314 KO … (a ne i parcele k.č. broj 313 KO …), da bi cijepanjem k.č. broj 314 KO …, nastala parcela k.č. broj 314/1 „…“ pašnjak 2. klase u površini od 8537 m2, da je ista između 120 i 150 m zapadno udaljena od rijeke …, da na osnovu preklapanja novog i starog premjera proizilazi, da bi

novoformirana nekretnina odgovarala nekretninama k.č. broj 226, 228/4 i 228/5 i da su prednici tužiteljice u zemljišnoj knjizi na istima upisani od 1888. godine, kada je vršeno prvo formiranje zemljišne knjige;

- da iz iskaza tužiteljice proizilazi da od 1986. godine živi i radi u ..., da joj je majka darovala zemljište koje je predmet ovoga spora prije nego je krenula u ..., da se isto nalazi u ... u ..., da u blizini postoji velika rijeka, da u vrijeme kada je dolazila da su bile velike poplave, da zemljište nije koristila, ali ga je obilazila, da prije rata isto nikome nije davala u najam, da je u toku rata sestri S.I. dala da ga koristi kako bi se prehranili, a od kako se sestra vratila u ... da isto nikome nije davala da koristi, da joj je poznat H.R., da ima njen brat, da joj nije poznato da li sada neko obrađuje zemljište, jer u BiH dolazi u 2 do 3 godine i da je odlaskom u općinu saznala da od nekretnina više ništa nije na njenom imenu zbog čega je angažovala advokata;

- da iz iskaza svjedoka Š.L.2 (brata tužiteljice) proizilazi, da su njegovi roditelji imali zemlju u Mjesnoj zajednici Velino Selo, da se radi o parceli koja je predmet spora, da je njen naziv bio ..., da se graniči sa Z.L., L.O. i R.L. i da je oko 50 m udaljeno od rijeke ..., da je njegov otac umro ... godine, da ga je naslijedila majka, da je tužiteljica izrazila želju da se brine o majci, iz kog razloga je majka otišla u ... i zemlju ugovorom prepisala na tužiteljicu, da je tužiteljica prije rata otišla u ... i sa sobom povela i majku, da se majka poslije razboljela i ... godine umrla, da je prije rata majka obrađivala zemlju i da se zemlja i dan danas obrađuje, da ju je prije rata obrađivao i M.S. koji je umro, da je sijao žito, krompir i grah, da je to tužiteljica odobrila, a da je M.S. i njega pitao, da se i on u ime tužiteljice brinuo o zemlji koliko je mogao, obzirom je jedno vrijeme bio u H., da je u toku rata bio u ... i da je u ime tužiteljice sa općinom potpisao ugovor da se na nekretnini kopa šljunak radi gradnje puta Velino Selo – Humci i da je ugovor u ima općine potpisao H.R., da je u toku rata zemlju obrađivala i njihova sestra S.I., a da je poslije rata obrađuje unuk M.S. – A.S., da je to odobrila tužiteljica i da A.S. i dan danas obrađuje zemlju, da to zna čitavo selo, da je zemlja bila na njihovom oca, a poslije na tužiteljici i da nikada nije bila na Velinom Selu, te da je njihov otac plaćao i porez na tu zemlju;

- da iz iskaza svjedoka S.I. proizilazi, da je predmetnu zemlju prvo stekao djed, nakon njega njihov otac, da je iza očeve smrti istu naslijedila majka, a da ju je majka prepisala na tužiteljicu, jer se tužiteljica najviše brinula o majci, da je svjedokinja tokom rata godinu dana bila u ... u izbjeglištvu, a poslije toga kod brata u ..., da je predmetnu zemlju obrađivala da bi prehranila svoju djecu i ostale članove porodice, da je to tužiteljica odobrila, da od poslije rata zemlju koristi A.S., da to čini i dan danas uz dopuštenje njihovog brata, da u vrijeme kada je svjedokinja koristila zemlju da je niko nije ometao, da su svi znali da je to zemlja njenog oca, da su tu imali i štalu koju su izgradili u toku rata;

- da iz iskaza svjedoka A.S. proizilazi, da je njemu poznato da tužiteljica ima zemlju u V., da se ista nalazi na lokaciji ..., da se njiva zove ... i da se u blizini iste nalazi rijeka ... (udaljena oko 150 m), da je tu njivu obrađivao njegov djed M.S., a da ju je uz dopuštenje nastavio da obrađuje on, da tu sije, kosi i drži ovce i da ga u tome iz općine niko nikada nije ometao i koliko mu je poznato da je tu općina nekada davno vadila šljunak;

- da iz iskaza svjedoka H.R. slijedi, da je on bio zaposlen u ..., da je u vezi predmetne zemlje ratno predsjedništvo sa bratom tužiteljice Š.L.2 zaključilo ugovor o regulisanju odnosa između općine i Š.L.2, koji je polagao pravo na tu parcelu, da su se oni sa njim sporazumjeli da poslije rata, kad on dokaže da je to njegova zemlja, da će mu se izvršiti i naknada štete, da je općina na toj zemlji vršila eksploataciju šljunka radi izgradnje ratnog puta Humci – Velino Selo, da ugovor datira iz 1994. godine, da je protokolisan ali da ga u arhivi nisu mogli naći;

- da tužiteljica ima zemlju u V., da se zove ... i nalazi oko 100 m od rijeke, da je to od njenog oca Š.L.1 i majke H.L. proizilazi i iz iskaza svjedoka H.R. (tetića tužiteljice).

Cijeneći prednje izvedene dokaze prvostepeni sud je utvrdio, da je predmetna nekretnina, u potraživanoj površini, oduvijek bila u posjedu prednika tužiteljice, koju je tužiteljica stekla osnovom poklona, da je ista rješenjem Komisije broj: 08-034-951-206/91 od 05.04.1991. godine, u postupku izlaganja podataka na javni uvid, iz privatne svojine prenesena u društvenu/državnu svojinu i upisana kao posjed i vlasništvo tužene, te kako tužiteljica lično i putem svojih pravnih prednika već duže od 20 godina istu drži u posjedu, a što čini i danas na način što nekretninu obilazi kada dođe iz ... u Bosnu i Hercegovinu, kao i što je daje na korištenje radi obrade trećim licima, a prednje rješenje Komisije, ne predstavlja jedan od osnova za sticanje prava vlasništva, kako to propisuje odredba člana 52. Zakona o stvarnim pravima, to je sud izveo zaključak da je tužiteljica na potraživanoj površini predmetne nekretnine stekla pravo vlasništva, da je s tim u vezi i aktivno legitimisana za podnošenje predmetne tužbe, te kako se u konkretnom slučaju ne radi o nekretnini koja predstavlja državnu imovinu, da je s tim u vezi neosnovano i pozivanje na Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom.

To su razlozi na kojima je prvostepeni sud zasnovao svoju odluku kada je usvojio tužbeni zahtjev tužitelja.

Suprotno tvrdnjama žalbe, ovaj sud je mišljenja da je prvostepeni sud pravilnom primjenom odredbe člana 8. ZPP, savjesno i brižljivo cijenio svaki dokaz posebno i sve dokaze zajedno, te da je na osnovu takve ocjene dokaza odlučio koje će činjenice uzeti kao dokazane, a koje su relevantne za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari. Uvjerenje o osnovanosti tužbenog zahtjeva tužiteljice sud je opravdao pravilnim razlozima koje prihvata i ovaj sud, s obzirom da takvi razlozi nisu u suprotnosti sa izvedenim dokazima koji se nalaze u spisu predmeta, a niti sa pravnom regulativnom, koja je relevantna za odlučivanje u ovom sporu.

Pored toga ne stoje ni navodi, da između izreke presude i navoda u obrazloženju postoje kontradiktornosti i nejasnoće, te da je pobijana presuda zbog toga ne provodiva, jer su u obrazloženju presude upravo dati razlozi koji opravdavaju odluku suda koja je sadržana u izreci presude.

Obzirom da tužiteljica svoj zahtjev za utvrđivanje prava vlasništva zasniva na pravnom institutu dosjelosti, potrebno je navesti da je odredbom člana 58. stav 1., 2., 3. i 4. Zakona o stvarnim pravima („Službene novine F BiH“ broj 66/13, 100/13 i 32/19 – odluka US) propisano:

„Samostalni posjednik stiče dosjelošću pravo vlasništva na nekretnini, ako mu je posjed zakonit i savjestan, a nije pribavljen silom, prijetnjom ili zloupotrebom povjeranja, protekom deset godina neprekidnoga posjedovanja.

Samostalni posjednik nekretnine, čiji je posjed savjestan, stiče dosjelošću vlasništvo na nekretnini protekom dvadeset godina neprekidnog posjedovanja.

Vrijeme potrebno za dosjelost počinje teći onog dana kada je posjednik stupio u samostalni posjed stvari, a završava se istekom posljednjeg dana vremena potrebnog za dosjelost.

U vrijeme posjeda uračunava se i vrijeme, za koje su prethodnici sadašnjega posjednjika neprekidno posjedovali stvar kao zakoniti i savjesni samostalni posjednici, odnosno kao savjesni samostalni posjednici.

Iz navedene odredbe zakona jasno proizilazi, da je dosjelost (ili održaj, lat. *usucapio*) originarni način sticanja prava vlasništva (po samom zakonu), na osnovu posjeda kroz određeno zakonom propisano vrijeme. Dosjelost omogućava posjedniku da stekne pravo vlasništva na nepokretnoj stvari u njegovom posjedu, vlasništvu druge osobe, protekom deset godina zakonitog i savjesnog posjeda, odnosno protekom dvadeset godina savjesnog posjeda. Vrijeme potrebno za dosjelost počinje teći od dana kada je posjednik stupio u posjed nekretnine, a završava se istekom posljednjeg dana vremena koje je potrebno za dosjelost. U vrijeme posjeda uračunava se i period u kome su prethodnici posjednika imali posjed stvari kao zakoniti i savjesni posjednici, odnosno samo savjesni posjednici.

Na osnovu činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda, a koje utvrđenje nalazi svoje uporište u sadržini izvedenih dokaza jasno proizilazi, da se tužiteljica na osnovu ugovora o poklonu Ov. broj 241/83 od 30.03.1983. godine nalazi u samostalnom, zakonitom, savjesnom i mirnom posjedu dijela predmetne k.č. broj 314 KO …, u njenoj površini od 8537 m2 i da njen posjed od tada pa sve do sada neprekidno traje, da se prije tužiteljice u posjedu navedenog dijela predmetne nekretnine nalazio otac tužiteljice Š.L.1, koji je od 1947. godine na tada označenim nekretninama kao k.č. broj 226 „…“ površine 2510 m2 i k.č. broj 228/1 „…“ oranica površine 11630 m2 u Pl. broj 193 KO … bio upisan kao isključivi posjednik, kada se na osnovu ugovora o poklonu 1984. godine, na istima upisuje tužiteljica, da predmetnoj k.č. broj 314 KO … po starom premjeru (zemljišnoj knjizi starog austro-ugarskog premjera) odgovaraju nekretnine označene kao k.č. broj 226 „…“ šuma površine 2510 m2, k.č. broj 228/4 „…“ oranica površine 800 m2 i k.č. broj 228/5 „…“ kamenjak površine 5230 m2 koje su od osnivanja gruntovnice bile upisane kao suvlasništvo članova porodice L., među kojima i oca tužiteljice Š.L.1 sa dijelom od 1/16. Navedeni upis je trajao sve do stupanja na snagu novog katastarskog premjera, kada se navedene nekretnine starog premjera spajaju sa susjednim nekretninama, dobijaju novi broj, kulturu i površinu i kada se kao k.č. broj 314 zv. „…“ pašnjak 2. klase površine od 42122 m2 na osnovu avio-snimanja i zapisnika Komisije od 05.04.1991. godine, sa još 16 drugih nekretnina upisuju kao društvena svojina, sa pravom upravljanja u korist tužene.

Obzirom da se tužiteljica od 1983. godine pa sve do danas, nalazi u samostalnom, zakonitom, savjesnom i mirnom posjedu spornog dijela premetne nekretnine k.č. broj 314 KO …, koji dio je pobliže prikazan na skici lica mjesta vještaka geodetske struke od 21.10.2024. godine (označen kao k.č. broj 314/1 i narandžastom bojom), iz toga slijedi pravilnim utvrđenje suda, da je tužiteljica na osnovu dosjelosti na označenom dijelu predmetne nekretnine stekla pravo vlasništva, jer takvo činjenično utvrđenje nalazi svoje uporište u odredbi člana 58. stav 1. Zakona o stvarnim pravima. Pored toga bitno je navesti da, i u situaciji kada bi se tužiteljica smatrala samo savjesnim posjednikom, na osnovu činjeničnog utvrđenja da se u takvom posjedu nalazi od 1983. godine pa sve do sada, što znači i više od 20 godina, ni takvo činjenično utvrđenje ne bi dovelo do drugačije odluke suda, jer kao takvo nalazi svoje utemeljenje u stavu 2. odredbe člana 58. prednje navedenog zakona.

Obzirom da je tužiteljica sporni dio predmetne nekretnine stekla ugovorom o poklonu od svoje majke, a majka na osnovu nasljeđa iza smrti muža Š.L.1, kako to proizilazi iz iskaza svjedoka Š.L.2, brata tužiteljice, da je u vrijeme smrti oca tužiteljice upis u zemljišne knjige kao uvjet sticanja prava vlasništva bio rezervisan samo za pravne poslove, da su navedeni dio predmetne nekretnine oduvijek koristili

i na istoj bili upisani prednici tužiteljice, a nakon toga i tužiteljica, da ih u tome niko nije smetao, te da su i predstavnici Općine Čelić tužiteljicu i njenu porodicu smatrali vlasnikom i posjednikom iste, obzirom da su sa njima zaključili i ugovor o iskopavanju šljunka prilikom gradnje puta Humci-Velino Selo, to dovoljno ukazuje da je tužiteljica bila savjestan posjednik spornog dijela predmetne parcele, obzirom da je na osnovu prednjeg činjeničnog utvrđenja imala dovoljno osnova da sporni dio predmetne nekretnine smatra i koristi kao svoje vlasništvo.

S druge strane, kako je sporni dio predmetne nekretnine, na osnovu avio-snimanja i zapisnika Komisije (a ne na osnovu podataka starog premjera, kao to tvrdi žalba), stekao svojstvo društvene/državne svojine i kao takav spajanjem sa susjednim nekretninama i dobijenjem novog broja katastarske čestice, upisan kao posjed i vlasništvo tužene, a tužiteljica se u neprekidnom posjedu istog nalazi od 1983. godine pa sve do sada i da je njen posjed samostalan, savjestan i zakonit, to se ne mogu prihvatiti osnovanim navodi umješača, da tužiteljica nema aktivnu legitimaciju u predmetnom sporu i da je propuštanjem roka iz člana 82. Zakona o premjeru i katastru nekretnina izgubila pravo da zahtijeva utvrđenje svog prava vlasništva, jer je na sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda F BiH od 20.12.2017. godine zauzeto pravno shvatanje - da se na postupke po tužbama za utvrđivanje prava vlasništva na nekretninama koje su bile predmet izlaganja, ne primjenjuju rokovi iz člana 82. stav 1. Zakona o premjeru i katastru nekretnina. S tog razloga se bezuspješnim ukazuje pozivanje žalbe na ranije zauzeti pravni stav Vrhovnog suda F BiH koji je bio izražen u presudu broj: 49 0 P 040078 19 Rev od 07.04.2012. godine.

Pored navedenog, nasuprot navodima žalbe, pravilno je prvostepeni sud utvrdio, da bez obzira što predmetna nekretnina po kulturi čini poljoprivredno zemljište i što je upisana kao državna svojina, da ista u smislu pravne regulative iz Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 18/05, 29/06, 41/07, 99/07, 58/08 i 22/22) ne potpada pod režim zabrane raspolaganja, jer navedena nekretnina nema karakter državne imovine koju ima u vidu član 1. Zakona o pretvorbi društvene svojine („Službeni list R BiH“ broj 33/94) i član 1. Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom BiH.

Ovo iz razloga što je i Ustavni sud BiH, u svoj odluci broj U 1/11 od 13.07.2012. godine, pod tačkom 62., a na koju se poziva i u odluci broj U 8/19 od 06.02.2020. godine definisao - da državna imovina s jedne strane, obuhvata pokretne i nepokretne stvari koje su u rukama javne vlasti i koje joj služe radi vršenja te vlasti, a da sa druge strane, ona može obuhvatiti „javno dobro“ (morska voda i morsko dno, riječna voda i riječna korita, jezera, planine i druga prirodna bogatstva, javna prometna mreža, prometna infrastruktura, itd.); da ona po svojoj prirodi, pretežno služi svim ljudima u državi i da kao takvo, „javno dobro“ može biti izuzeto iz pravnog prometa (*res extra commerciom*) zbog svog značaja, jer je to jedini način da bude sačuvano i zaštićeno.

Obzirom da sporni dio predmetne nekretnine nije u „rukama javne vlasti“, nego da je oduvjek bio u posjedu fizičkih lica, a od 1983. godine pa sve do sada u posjedu tužiteljice (čiji posjed nije prestao, bez obzira što tužiteljica živi i radi u ... i što u BiH dolazi povremeno), a niti obuhvata „javno dobro“ koje služi svim ljudima, to se ne osnovanim ukazuje istrajavanje umješača na prigovoru „zabrane raspolaganja“ predmetnom nekretninom, jer ista ne predstavlja državnu imovinu koju imaju u vidu

prednje navedeni zakoni. Ovo tim prije, kada se ima u vidu i da promjena prava vlasništva može uslijediti samo na osnovu nekog od pravnih osnova (koji su kada je u pitanju prijenos privatne u društvenu/državnu svojinu bila nacionalizacija, agrarne reforme, konfiskacija, eksproprijacija itd.), a ne premjerom zemljišta i izradom katastra nekretnina (bez pravnog osnova), koji nije jedan od osnova na temelju kojeg se mogu mijenjati vlasničko-pravni odnosi.

S tog razloga, na drugačije odlučivanje nije od uticaja ni pozivanje žalbe na izneseni pravni stav Ustavnog suda BiH u odluci broj AP-2990/22 od 23.01.2025. godine, Vrhovnog suda F BiH u presudi broj: 58 0 P 271643 25 Gž od 19.08.2025. godine i Županijskog suda Široki Brijeg u presudi broj: 64 0 P 061773 22 Gž od 10.10.2024. godine, jer se izneseni stavovi navedenih sudova zasnivaju na drugačijem činjeničnom utvrđenju, u odnosu na utvrđenje u ovom sporu.

Zbog prednje navedenog, ovaj sud nalazi da nisu ostvareni žalbeni razlozi povrede odredaba parničnog postupka, pogrešne primjene materijalnog prava i pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kada je u pitanju tužbeni zahtjev tužiteljice, kao zahtjev umješača za naknadu troškova parničnog postupka na ime nagrade za zastupanje na održanim ročištima, jer kao što je to ovaj sud u ranijoj presudi od 06.08.2025. godine (na strani 10. obrazloženja) iznio, da troškovi parničnog postupka pripadaju strankama u sporu, a ne umješaču koji je stupio u postupak na stranu jedne od parničnih stranaka, te se zbog nepotrebnog ponavljanja žalba upućuje u sadržinu obrazloženja ranije presude ovog suda.

Iz navedenih razloga, valjalo je žalbu umješača odbiti i primjenom odredbe člana 226. i člana 235. tačka 2. ZPP, prvostepenu presudu sadržanu u stavu I izreke, kao i u odbijajućem dijelu odluke o troškovima postupka umješača na ime troškova zastupanja na održanim ročištima u iznosu od 3.408,00 KM, sadržane u dijelu stava II izreke, potvrditi.

Međutim, u situaciji kada je o zahtjevu umješača za naknadu troškova na ime sastava podneska 25.07.2024. godine u potraživanom iznosu od 720,00 KM (koji je također odbijen), već pravosnažno odlučeno ranijom prvostepenom presudom broj: 32 0 P 450327 23 P od 11.12.2024. godine (stav III izreke), to nije bilo mjesta ponovnom postavljanju zahtjeva za naknadu troškova u tom dijelu i odlučivanju o istom od strane prvostepenog suda.

Obzirom da na pravosnažnost odluke suda ovaj sud pazi po službenoj dužnosti (221. ZPP), to je povodom žalbe umješača prvostepena presuda u odluci o troškovima parničnog postupka za iznos od 720,00 KM, sadržana u dijelu stava II izreke ukinuta i zahtjev umješača za naknadu troškova postupka u tom dijelu je odbačen (član 235. točka 3. ZPP).

Obzirom da umješač na strani jedne od parničnih stranaka, nema pravo na naknadu troškova postupka, a time i troškova žalbenog postupka, jer to ne proizilazi iz odredaba ZPP, to je ovaj sud odbio zahtjev umješača na strani tužene – Pravobranilaštva BiH za naknadu troškova za sastav žalbe.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Alma Mujčinović,s.r.